

S2-opettajat ry:n varhaiskasvatustyöryhmän kannanotto Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luonnostekstiin

Lukuohje: S2-opettajien varhaiskasvatustyöryhmän kommentit löytyvät jokaisen luvun lopusta sisennettyinä.

Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään ryhmän jäsenenä riippumatta lapsen tai perheen asemasta, sukupuolesta, iästä, alkuperästä, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, terveydentilasta, vammaisuudesta tai muuhun henkilöön liittyvästä syystä. Opetuksessa tulee kunnioittaa eri kulttuureita, kieliä ja katsomuksia sekä ottaa opetuksessa huomioon lapsen kielellinen ja kulttuurinen tausta. Esiopetus rakentuu ajatukselle elinikäisestä oppimisesta. Jokaiselle lapselle tulee tarjota uusia oppimishaasteita sekä tukea lapsen oppimista.

Lapsi on monikielisen ja -kulttuurisen yhteiskunnan jäsen. Kielellinen monimuotoisuus koskee kaikkia lapsia ja lasten omat kielet ja kielimuodot, esimerkiksi alueelliset ja sosiaaliset murteet, ovat opetuksen voimavara. Lasten, joiden äidinkieli on muu kuin esiopetuksen kieli, tulee saada vahva tuki sekä opetuskielen taidon sekä lapsen oman äidinkielen kehittymiselle. Lapsen kotona puhuma kieli on tärkeä ja arvokas.

Suomen vähemmistökielten ja kulttuurien (erityis)kysymysten ja eri kielitaustaisten lasten opetus tulee nivoa kaikkiin esiopetuksen sisältöihin eikä tulla käsitellyksi irrallisena, erityiskysymyksenä. Esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa monikielisyttä sekä opettaa lapsia arvostamaan eri kieliä ja kulttuureja. Monikielisten ja -kulttuuristen lasten esiopetuksen erityisenä tavoitteena tulee olla lasten monikielisuuden, identiteetin ja itsetunnon vahvistuminen.

Erillistä suomi/ruotsi toisena kielenä -opetusta ja lasten oman äidinkielen/äidinkielten opetusta tulee antaa lapsen tarpeen mukaan jo esiopetuksessa. Äidinkielen taito toisen kielen/toisella kielellä oppimisen kulmakivi. Sujuva suomen/ ruotsin arkikielen hallinta ja toistuvissa tilanteissa selviytyminen ei takaa sitä, että S2-oppijalla on riittävästi kielitaitoa oppimiseen. Lapsen tarpeen tulee määrittää opetusta, tarve pitää selvittää ja opetus tulee järjestää.

Kieli on kaiken oppimisen perusta, oppimisen kohde ja oppimisen väline. Oppiminen tulee ymmärtää merkityksenmuodostamisen prosessina (semioottisena prosessina), ei yksinomaan psykologisena prosessina. Oppimisen vaikeuksissa on usein kyse harjaantumattomuudesta tekstitaitoihin. Tulevaisuuden laaja-alaisessa osaamisessa tarvitaan vahvaa kielen hallintaa ja monipuolisia tekstitaitoja. Laajan tekstikäsitteilyn mukaisesti suullisessa kulttuurissa kasvaneet lapset ovat oppineet kulttuurinsa mukaiset tekstitaidot. Lapsi tulee esiopetukseen omaamillaan taidoilla, ja taidot ovat kielellisen ja kulttuurisen taustan tavoin lapsen resurssi.

Esiopetuksen aikana lasten kielellisiä taitoja kehitetään kokonaisvaltaisesta kielen merkityksen hahmottamisesta kohti tietoisempaa kielen rakenteiden ja muodon havaitsemista. Lapsen kieli monipuolistuu ja hän tulee tietoisemmaksi kielestä. Siksi kielen tulee olla keskiössä kaikissa esiopetuksen toiminnoissa ja oppimiskokonaisuuksissa. Esiopetuksessa tulee vahvistaa lapsen herkkyyttä kielellisten valmiuksien ja kielellisen tietoisuuden kehittymiseen. Monimuotoinen kieliympäristö antaa mahdollisuuden hyödyntää eri kulttuuri- ja kieliperinteiden lauluja, runoja ja leikkejä eri kielten ja kulttuurien yhtäläisyyksien ja erojen havainnoimisessa. Esiopettajan tulee olla tietoinen sisältöjen ja tavoitteiden lisäksi kaikkien oppijoiden erilaisen tuen ja opetuksen tarpeista niin, että myös

edistyneimmät lapset saavat mahdollisuuden omantahtiseen oppimiseen. Opetuksessa tulee ottaa huomioon lasten kielelliset ja muut tuen tarpeet sekä antaa riittävästi tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Luonteeltaan esiopetuksen tulee olla kokonaisvaltaista opetusta, joka muodostuu eri laajuisista oppimiskokonaisuuksista ja -sisällöistä. Oppimiskokonaisuudet eivät ole erillisiä, vaan kieli nivoo ne yhteen. Eri oppimiskokonaisuuksia käsiteltäessä lapselle tulee opettaa kunkin sisältöalueen käsitteistö ja kielen käyttö. Kielen hallinnan kautta opitun tiedon soveltaminen mahdollistuu. Esiopetuksen tulee antaa lapselle tietoa ja aineksia rakentaa käsitystä ympäröivästä maailmasta kokemuksellisella opetuksella leikkien, tutkien, liikkuen ja taiteellisten kokemusten ja ilmaisemisen kautta.

S2- oppijoilla tulee olla samat oppimiskokonaisuuksien tavoitteet, joita edistetään lapsen kielitaidon mukaisesti. Suomea opettelevan lapsen opetuksessa tulee koko ajan huomioida peruskielitaidon vahvistaminen. Opetusjärjestelyissä tulee ottaa huomioon myös suomi toisena kielenä (S2-) opetuksen piirissä olevien lasten opetus niin, että kielitaidon edistymisen eri vaiheissa olevien suomen kielen oppijoiden kielen oppimisen tarpeet tulevat huomioiduksi. Alkeiskielitaidon alkuvaiheessa olevien oppijoiden, jo päivittäisissä toiminnoissa suoriutuvien sekä äidinkielisten kanssa samankaltaiset suomen kielen taidot omaavien lasten tulee saada tarvitsemaansa S2-opetusta. Opettajalla on pedagoginen kaksoisrooli, jossa hän on sekä oppimiskokonaisuuksien sisältöjen että kielen opettaja.

Esiopetuksen opetussuunnitelmaluonnoksen kommentoinnissa S2-opettajat ry:n Varhaiskasvatustyöryhmä keskittyi muutamiin luonnoksen tekstikohtiin:

Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

Esiopetuksessa tuetaan ja seurataan lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä sekä ehkäistään ennalta mahdollisesti ilmeneviä vaikeuksia. ... Esiopetuksen aikana lapsi tutustuu lähiympäristöönsä, sen ihmisiin ja luontoon sekä näiden moninaisuuteen. ... Kun huoltaja on ilmoittanut lapsen esiopetukseen, lähtökohtana on, että lapsi osallistuu kaikkeen toimintaan.

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

Kielellisen kehityksen tukeminen ja seuraaminen tulisi lisätä lauseeseen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen rinnalle. Kieli on keskeinen elementti lapsen oppimisessa. Esiopetuksen tehtävä on myös antaa lapsille monikulttuurisuuskasvatusta, mikä tulisi lisätä tähän kappaleeseen. Lähiympäristön ihmisiin tutustuminen sen sijaan vaikuttaa aika kummalliselta tehtävältä.

Erittäin hyvä, että opetussuunnitelmassa mainitaan: ”Kun huoltaja on ilmoittanut lapsen esiopetukseen, lähtökohtana on, että lapsi osallistuu kaikkeen toimintaan.”

Esiopetuksen arvoperusta

Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yhteisönsä jäsenenä. ... Lasten huoltajat ja esiopetuksen henkilökunta ovat tasavertaisessa vuorovaikutuksessa siten, että molempien osapuolien kokemuksia, näkemyksiä ja asiantuntemusta kuullaan ja käytetään lasten kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin parhaaksi. ...Opetuksessa kunnioitetaan eri kulttuureita, kieliä ja katsomuksia. ...Esiopetus rakentuu ajatukselle elinikäisestä oppimisesta ja jokaiselle lapselle tarjotaan uusia oppimishaasteita

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

”Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yhteisönsä jäsenenä.” Mitä yhteisöllä tarkoitetaan tässä? Ryhmään kuulumisen on tärkeää.

Miksi käytetään sanaa tasavertainen puhuttaessa henkilökunnan ja huoltajien vuorovaikutuksesta? Ehdotamme tilalle yhdenvertaista. Henkilökunnan ammattitaito huomioitava, vanhemmat eivät voi ohjata pedagogista työtä.

Pelkkä eri kulttuurien, kielten ja katsomusten kunnioittaminen ei riitä. Ehdotetaan edelliseen lisättäväksi: opetuksessa otetaan huomioon lapsen kielellinen ja kulttuurinen tausta.

Oppimishaasteiden lisäksi lapsen tulee saada myös oppimiseen tukea.

Oppimiskäsitys

Esiopetuksen opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen pohjautuu aikaisempaan osaamiseen ja kokemuksiin. Oppimisessa yhdistyvät toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset ja ajattelu. Myönteiset tunnekokemukset, ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. ...Lapset opettelevat uusia tietoja ja taitoja vuorovaikutuksessa toisten lasten, aikuisten ja eri yhteisöjen kanssa. Oppiminen on monimuotoista ja sidoksissa opittavaan asiaan, aikaan ja paikkaan. On tärkeää, että asiat, joiden parissa esiopetuksessa työskennellään, ovat yhteydessä lasten kokemusmaailmaan. Tämän vuoksi lapsen tahdolla ja kehittyvällä taidolla toimia yhdessä on merkitystä oppimiselle. ... Lapsia opastetaan asettamaan tavoitteita ja toimimaan yhteistyössä toisten lasten ja aikuisten kanssa. Samalla lapsia ohjataan arvioimaan omaa toimintaansa sekä ymmärtämään tunteita ja kokemuksia. Näin luodaan perusta oppimaan oppimisen taidoille.

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

Kielen rooli oppimisessa tulee tuoda esille. Kielellä on perustava rooli oppimisessa. Oppiminen tulisi ymmärtää merkityksenmuodostamisen prosessina (semioottisena prosessina), ei yksinomaan psykologisena prosessina. Oppimisen vaikeuksissa voi olla kyse harjaantumattomuudesta tekstitaitoihin.

Tulee puhua opetuksesta, ei opastuksesta ja ohjauksesta pelkästään. Miten lapset voivat oppia uutta, jos heille ei opeteta mitään. Lisäksi tulisi näkyä opetuksen tavoitteet selkeämmin. Mikäli tavoitteita ei aseteta selkeästi, opetukseen tulee jokaisen opettajan omia tavoitteita (myös piilotavoitteita) eli opetuksen laatu ja sisällöt vaihtelevat opettajasta riippuen.

Käsitteiden käytössä on epätarkkuutta: aikuinen, kasvattaja, henkilökunta ja opettaja. Epäselväksi myös jää, mitä tarkoitetaan ”eri yhteisöillä”?

”Tämän vuoksi lapsen tahdolla ja kehittyvällä taidolla toimia yhdessä on merkitystä oppimiselle.” Mitä tällä lauseella tarkoitetaan? Sana ”tahto” on kyseenalainen tässä yhteydessä, kun puhutaan oppimisesta.

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Laaja-alainen osaamisen kehittyminen haastaa koko elinikäisen oppimisen polkua varhaiskasvatuksesta alkaen. ... Esiopetuksessa laaja-alaisen osaamisen tehtävänä on edistää lasten kehitystä ihmisinä ja yhteisönsä jäseninä, tukea heidän valmiuttaan suuntautua elinikäisen oppimisen polulle ja luoda pohjaa kestävän elämäntavan omaksumiselle. ... Siihen, miten kukin henkilö käyttää tietoaan ja taitojaan, vaikuttavat hänen arvonsa, asenteensa ja tahtotilansa. ...

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

Otsikkoehdotus: Tulevaisuuden laaja-alainen osaaminen

Perusopetuksen opetussuunnitelman luonnoksessa puhutaan tulevaisuuden laaja-alaisesta osaamisesta. Miksi tässä ei käytetä samaa termiä?

Kappale kannattaisi jäsentää samoin otsikoin kuin perusopetuksen opetussuunnitelman luonnoksessa. Esiopetuksessa sana otsikossa on turhaa toistoa, koska kyseessä on esiopetuksen opetussuunnitelman perusteista.

Tahtotila on tähän yhteyteen huono ilmaus. Mitä sillä tarkoitetaan?

1. Ajattelu ja oppiminen

Esiopetuksessa on erityisen tärkeää tukea lasten ajattelun ja oppimisen taitojen kehittymistä. Opetuksessa otetaan huomioon, että lasten ajattelun kehitys eroaa aikuisen ajattelusta. Sille on luonteenomaista kuvallisuus ja ajatusten nopea vaihtelevuus....

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

*"Sille on luonteenomaista kuvallisuus ja ajatusten nopea vaihtelevuus."
Jää epäselväksi, mitä tällä tarkoitetaan.*

4. Monilukutaito

Monilukutaito perustuu laajaan tekstikäsitteeseen. ...

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

"Monilukutaito perustuu laajaan tekstikäsitteeseen." Lapsi tulee esiopetukseen omilla taidoillaan. Taidot ovat lapsen resurssi. Suullisessa kulttuurissa kasvaneet lapset ovat oppineet kulttuurinsa mukaiset tekstitaidot. Nyt jää kokonaan huomioon ottamatta suullisen tekstitaidon hallinta. Suullista tekstitaitoa ei tunnusteta taidoksi lainkaan, koska itse ei sitä hallita. Suulliset tekstitaidot kuuluvat monilukutaitoon. Tämä tulisi näkyä monilukutaito-kirjauksessa.

Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet

Esiopetus on luonteeltaan eheytettyä opetusta. Se muodostuu erimittaisista ja eri tavoin toteutetuista oppimiskokonaisuuksista. ...Opetus suunnitellaan niin, että leikille ja muille lasten luonteenomaisille tavoille oppia on tilaa. ...

Oppimiskokonaisuuksien kesto ja toteutustapa vaihtelevat valitun aihepiirin, tilanteen ja oppimisen etenemisen mukaan. ... Tässä luvussa kuvatut opetuksen yleiset tavoitteet on jaettu viiteen kokonaisuuteen. ...

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

Tarvitaan oma kappale 1. ja 2. toisen kappaleen väliin, jossa ilmenee, että:

Kielen oppiminen on kaiken oppimisen perusta. Tämän vuoksi kieli on keskiössä kaikissa esiopetuksen toiminnoissa ja oppimiskokonaisuuksissa. Oppimiskokonaisuudet eivät ole erillisiä, vaan kieli nivoo ne yhteen. Opettajan tulee olla tietoinen sisältöjen ja tavoitteiden lisäksi kaikkien oppijoiden tuen ja opetuksen tarpeista siten, että myös edistyneimmät lapset saavat mahdollisuuden omantuntuiseen oppimiseen. Opetusjärjestelyissä suunnitellaan myös suomi toisena kielenä (S2-) opetuksen piirissä olevien lasten opetus siten, että kielitaidon edistymisen eri vaiheissa olevien suomen kielen oppijoiden kielen oppimisen tarpeet tulevat huomioiduiksi. Alkeiskielitaidon alkuvaiheessa olevien oppijoiden lisäksi sekä jo päivittäisissä toiminnoissa suoriutuvat että äidinkielisten kanssa samankaltaiset suomen kielen taidot omaavat lapset saavat tarvitsemaansa S2-opetusta. Eri oppimiskokonaisuuksia käsiteltäessä lapselle opetetaan kunkin sisällön käsitteistö ja kielen käyttö. Kielen hallinnan kautta opitun tiedon soveltaminen mahdollistuu (esim. mitä käsitteitä matematiikan kieli sisältää; mitä matematiikka on kuvataiteessa, kehollisessa ilmaisussa jne.; miten lapsen matemaattisia ajattelun taitoja edistetään kokemuksellisella opetuksella leikkimisessä, tutkimisessa...). Opetussuunnitelmassa täytyy näkyä S2-opetuksen velvoittavuus.

"Opetuksessa otetaan huomioon lasten erilaiset tuen tarpeet ja annetaan lapsille riittävästi tukea heti tuen tarpeen ilmetessä." Tähän tulisi lisätä, että otetaan huomioon kielelliset ja muut tuen tarpeet, koska tulkitaan helposti erityisen tuen tarpeiksi.

Lopussa tulisi luetella mainitut viisi kokonaisuutta tässä nimeltä. Kieli oppimiskokonaisuuksista ensimmäiseksi.

Kielen rikas maailma

Kieli on sekä oppimisen kohde että väline. Esiopetuksessa kielestä tulee yhä vahvemmin lasten ajattelun, ilmaisun ja vuorovaikutuksen väline, jonka avulla he jäsentävät arkeaan ja rakentavat maailmankuvaansa. ...Esiopetuksen aikana lasten kielellisiä taitoja kehitetään kokonaisvaltaisesta

kielen merkityksen hahmottamisesta kohti yksityiskohtaisempaa kielen rakenteiden ja muodon havaitsemiseen. ...Opetuskielen lisäksi opetuksessa havainnoidaan myös muita kieliä. ...
Esiopetuksessa lasten kielellisen ja kulttuurisen taustan monimuotoisuus tunnustetaan, sitä kunnioitetaan ja sen jatkuvuutta tuetaan.

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

Otsikointi vuoden 2010 perusteissa oli hyvä: Kieli ja vuorovaikutus.

Kieli on kaiken oppimisen perusta. Tämä tulisi lisätä alkuun ennen ensimmäistä lausetta.

”Esiopetuksessa kielestä tulee yhä vahvemmin lasten ajattelun, ilmaisun ja vuorovaikutuksen väline, jonka avulla he jäsentävät arkeaan ja rakentavat maailmankuvaansa.”

Lisäys: Esiopetuksessa kieli monipuolistuu ja lapsi tulee tietoisemmaksi kielestä.

”Esiopetuksessa lasten kielellisen ja kulttuurisen taustan monimuotoisuus tunnustetaan, sitä kunnioitetaan ja sen jatkuvuutta tuetaan.” Kielellisen monimuotoisuuden tulisi olla kappaleessa jo aiemmin. Tulisi avata tähän, että elämme monikielisessä ja monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Kielellinen monimuotoisuus koskee kaikkia lapsia eikä vain erikielisiä lapsia. Lisäksi tulisi lisätä, että lasten omat kielet ja kielimuodot (esim. alueelliset ja sosiaaliset murteet) ovat opetuksen voimavara.

”Esiopetuksen aikana lasten kielellisiä taitoja kehitetään kokonaisvaltaisesta kielen merkityksen hahmottamisesta kohti yksityiskohtaisempaa kielen rakenteiden ja muodon havaitsemiseen.” Yksityiskohtaisempaa kielen rakenteiden ja muodon havaitsemiseen tilalle tietoisempaa - yksityiskohtaisempaa sana voi johtaa vääränlaiseen analyttiseen kielen opettamiseen.

Jää epäselväksi, mitä tarkoitetaan muiden kielten havainnoimisella.

”Esiopetuksessa lasten kielellisen ja kulttuurisen taustan monimuotoisuus tunnustetaan, sitä kunnioitetaan ja sen jatkuvuutta tuetaan.” Kielellisen monimuotoisuuden tulisi olla kappaleessa jo aiemmin. Tulisi avata tähän, että elämme monikielisessä ja monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Kielellinen monimuotoisuus koskee kaikkia lapsia eikä vain erikielisiä lapsia. Lisäksi tulisi lisätä, että lasten omat kielet ja kielimuodot (esim. alueelliset ja sosiaaliset murteet) ovat opetuksen voimavara.

Oppimiskokonaisuuden yleiset tavoitteet

... On tärkeää, että lapset, joiden äidinkieli on muu kuin esiopetuksen kieli, saavat vahvan tuen opetuskielen taidon kehittymiselle ja samalla kokemuksen, että heidän kotona puhumansa kieli on tärkeä ja arvokas. ...

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

Esiopetusikäisen tulisi saada oman äidinkielen opetusta. Se on erityisen tärkeää esi- ja alkuopetuksen aikana. Mistä rahoitus esiopetukseen? Alkuopetuksessa on rahoitus.

Tavoitteet osa-alueittain

Lasten suomen/ruotsin/saamen/viittomakielen taito kehittyy esiopetuksen aikana. ...

Opettajan mallintamisen ja omien harjoitusten avulla lapset saavat kokemuksia siitä, miten puheen voi muuttaa kirjoitetuksi kieleksi ja kirjoitetun kielen puheeksi. ...

Lasten lukutaidon kehittymistä tuetaan järjestämällä heille mahdollisuuksia leikilliseen kirjoittamiseen ja omien tekstien tuottamiseen tietokonetta käyttäen. ...

Lapset saavat mahdollisuuksia kehittää hienomotorisia taitojaan sekä kykyään hahmottaa tilaa ja suuntia. Heitä ohjataan tarkoituksenmukaiseen kynäotteeseen. ...

Esiopetuksessa tuetaan lasten herkkyyttä kehittää kielellisiä valmiuksiaan havainnoimalla eri kieliä yhdessä lasten kanssa. ...

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

"Opettajan mallintamisen ja omien harjoitusten avulla lapset saavat kokemuksia siitä, miten puheen voi muuttaa kirjoitetuksi kieleksi ja kirjoitetun kielen puheeksi." Mitä tarkoitetaan omilla harjoituksilla?

"Lasten lukutaidon kehittymistä tuetaan järjestämällä heille mahdollisuuksia leikkiliseen kirjoittamiseen ja omien tekstien tuottamiseen tietokonetta käyttäen." Vuoden 2010 perusteiden tekstiä kannattaisi hyödyntää (kappale 3.2.1).

"Lapset saavat mahdollisuuksia kehittää hienomotorisia taitojaan sekä kykyään hahmottaa tilaa ja suuntia. Heitä ohjataan tarkoituksenmukaiseen kynäotteeseen." Miksi tämä on kielen rikas maailma -kappaleessa?

Kappaleeseen tulisi lisätä: S2-oppijoilla on samat oppimiskokonaisuuksien tavoitteet, joita edistetään lapsen kielitaidon mukaisesti. Suomea opettelevan lapsen opetuksessa tulee koko ajan huomioida peruskielitaidon vahvistaminen. Opettajalla on pedagoginen kaksoisrooli: hän on sekä oppimiskokonaisuuksien sekä sisältöjen että kielen opettaja.

"Esiopetuksessa tuetaan lasten herkkyyttä kehittää kielellisiä valmiuksiaan..." alkava viimeinen kappale kuuluu oppimiskokonaisuuksien yleisiin tavoitteisiin.

Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

...Lasten vaihtelevat kielelliset ja kulttuuriset taustat ja valmiudet otetaan esiopetuksessa huomioon. Jokaisen lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteetin kasvu tuetaan monipuolisesti. ...Esiopetuksen tavoitteena on tukea monikielisyttä sekä opettaa lapsia kunnioittamaan eri kieliä ja kulttuureja. ...Saamelaiden esiopetuksen erityisenä tavoitteena on...

Romanien esiopetuksen erityisenä tavoitteena on...

Viittomakielinen esiopetus toteutetaan ensisijaisesti...

Muutoin monikielisten ja -kulttuuristen lasten esiopetuksen erityisenä tavoitteena on tukea lasten monikielisyttä ja identiteetin ja itsetunnon kehittymistä. ...Erillistä suomi/ruotsi toisena kielenä -opetusta annetaan tarpeen mukaan ja lasten oman äidinkielen/äidinkielten opetusta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan. Maahanmuuttajataustaiset lapset voivat osallistua joko esiopetukseen tai perusopetukseen valmistavaan opetukseen tai molempiin.

S2-opettajat ry/varhaiskasvatustyöryhmä kommentoi:

Monikielisten ja -kulttuuristen lasten osuus tulee siirtää pois tästä kappaleesta, ne eivät ole erityiskysymys. Ehdotuksemme (otsikoksi) on: Suomen vähemmistökielten ja kulttuurien erityiskysymyksiä.

"Erillistä suomi/ruotsi toisena kielenä -opetusta annetaan tarpeen mukaan ja lasten oman äidinkielen/äidinkielten opetusta tarjotaan mahdollisuuksien mukaan." Tulee määritellä kenen tarve eli kirjattava: opetusta annetaan lapsen tarpeen mukaan. Sujuva arkikielen hallinta ja toistuvissa tilanteissa selviytyminen ei takaa sitä, että S2-oppijalla on riittävästi kielitaitoa oppimiseen. Oman äidinkielen opetusta tulee antaa jo esiopetuksessa.

Mitä tarkoitetaan, että maahanmuuttajataustaiset lapset voivat osallistua joko esiopetukseen tai perusopetukseen valmistavaan opetukseen tai molempiin?